

Häirintä- ja kiusaamistapausten käsittelyä varten voidaan perustaa toimikunta. Toimikunnan ulkopuolisille ei kerrota tapauksen yksityiskohtia, vaan he tuottavat tapauksesta selvityksen, josta on poistettu ne yksityiskohdat, joita tapauksen osalliset eivät halua tuoda julki. Selvitys esitellään hallituksen kokouksessa. Toimikuntaan voidaan ottaa hallituksen jäseniä, sekä sen ulkopuolisia jäseniä. Tilanteen selvittämisen jälkeen toimikunta lakkautetaan.

Patinan sosiaalipoliittinen vastaava sekä toimikunta eivät vie mitään esiin tulleita häirintä- ja kiusaamistapauksia eteenpäin TREYlle tai Tampereen yliopistolle ilman ilmoittajan suostumusta ja yhteistyötä. He voivat kuitenkin pyytää apua ja keinoja tilanteiden selvittämiseen näiltä tahoilta, kunhan tapaukset pidetään täysin anonyymeinä.

Yleistä

Häirintä ja kiusaaminen voi olla fyysistä tai sanallista. Häirintää on esimerkiksi kaikki epätoivottu koskeminen, huutelu, nimittely, tilanteesta poistumisen estäminen ja omaisuuden siirtely.

Kiusaaminen on toistuvaa käytöstä, ja voi olla esimerkiksi tönimistä, nimittelyä tai eristämistä sosiaalisista kanssakäymisistä. Häirintä ja kiusaaminen menevät osittain päällekkäin ja voivat esiintyä yhtä aikaa. Aktiivisesti tapahtuvissa tilanteissa oleellisinta ei ole sen määrittely, kummasta on juuri sillä hetkellä kyse, mutta pidempiaikaisten ongelmien ratkomisessa sen erottaminen saattaa helpottaa selvittämistä. Häirinnän tai kiusaamisen kohteeksi joutunut päättää, onko hänen kokemansa tilanne häirintää tai kiusaamista vai ei.

Mitä tehdä häirintä- tai kiusaamistilanteissa?

Lähtökohtaisesti uskotaan ja otetaan vakavasti kaikki esiintuodut häirintä- ja kiusaamiskokemukset. Ei jätetä häirintää tai kiusaamista kokenutta henkilöä yksin. Ei vähätellä hänen kokemustaan kiusaamisesta tai häirinnästä.

Lähdetään selvittämään tilannetta ilmoittajan tarpeista käsin. Kysytään, miten hän haluaa puututtavan tilanteeseen. Kysytään henkilöltä, joka ilmoittaa häirinnästä tai kiusaamisesta, onko hän halukas selvittämään asian heti tapahtumapaikalla jos

häiritsijä/kiusaaja on myös siihen valmis, myöhemmin tapahtuman jälkeen vai ei ollenkaan.

Tapahtumat

Mitä voi tehdä, jos joku kertoo jonkun häiriköivän tai kiusaavan häntä tapahtumassa?

Aktiivisesti käynnissä olevaan tilanteeseen puututaan. Käsketään häirintää tai kiusaamista tekevää ihmistä lopettamaan toimintansa välittömästi.

Mieluusti viedään ihminen sivummalle keskustelemaan asiasta. Tehdään hänelle selväksi, että hänen toimintansa ei ole hyväksyttävää tapahtumassa, ja sen on loputtava välittömästi. Tehdään hänelle selväksi, että tarvittaessa hänet ohjataan poistumaan tapahtumasta. Kehotetaan häntä pysymään poissa hänen häiritsemänsä ihmisen läheisyydestä ja jättämään tämän rauhaan.

Jos henkilö ei suostu lopettamaan toimintaansa edes asiasta käydyn keskustelun jälkeen, pyritään pitämään hänet erillään tämän kiusaamasta tai häiritsemästä henkilöstä. Tarvittaessa muutetaan esim. istumajärjestyksiä tai muita järjestelyjä, että henkilöt eivät joudu kommunikoimaan toistensa kanssa. Tarvittaessa häiritisijä/kiusaaja ohjataan poistumaan tapahtumasta.

Päihtyneiden ihmisten välisiä erimielisyyksiä on vaikea selvittää. Jos toinen tai kumpikin osapuoli on päihtynyt, on yhteistyöhenki tilanteen ratkaisemiseen usein helpompi löytää tapahtuman jälkeen, kun kumpikaan ei ole enää päihteen vaikutuksen alaisena.

Oma turvallisuus aina ensin. Jos tilanteessa on riski sen eskaloitumiseen väkivaltaiseksi tai se on jo eskaloitunut väkivaltaiseksi, ei ole suositeltavaa mennä väliin. Tarvittaessa soimitaan poliisit paikalle. Yleisen syytteen alaiset rikokset viedään aina poliisille, asianomistajarikoksissa asianomistaja päättää haluaako hän viedä asian eteenpäin poliisille.

Patinalle esiintuodut häirintä- ja kiusaamistilanteet

Patinalle esiintuoduilla häirintä- ja kiusaamistilanteilla tarkoitetaan niitä asioita, mitkä on tuotu esille Patinan hallituksen jäsenille, esim. sosiaalipoliittiselle vastaavalle sillä

tarkoituksella, että ne halutaan virallisesti raportoida ja/tai käsitellä. Asian voi tuoda virallisesti esille esim. Patinan verkkosivuilla olevalla häirintälomakkeella, sähköpostilla hallituksen jäsenille (mieluiten sosiaalipoliittiselle vastaavalle tai puheenjohtajalle), Patinan tai Patinan hallituksen kokouksissa tai yksityisesti keskustelemalla hallituksen jäsenen kanssa (mieluiten sosiaalipoliittisen vastaavan tai puheenjohtajan).

Esiintuodut häirintä- ja kiusaamistilanteet käsitellään myös hallituksen kokouksessa, mutta tilanteessa osana olleiden henkilöiden nimiä ei mainita, ellei siitä ole erikseen kaikkien osallisten kanssa etukäteen sovittu. Henkilöiden nimiä ei myöskään kirjata pöytäkirjaan, ellei siitä ole kaikkien osallisten kanssa etukäteen sovittu.

Tutustu myös

Tampereen yliopiston ohjeet häirintätilanteisiin

<https://www.tuni.fi/opiskelijanopas/kasikirja/uni?page=2673>

TREYn ohjeet häirintätilanteisiin

<https://trey.fi/edunvalvonta/apua-hairintaan-syrjintaan-ja-kiusaamiseen>

Tilanteiden selvittäminen keskustelemalla

Jokainen tilanne on omanlaisensa, joten yleispäteviä ja kaiken kattavia ohjeita on vaikea antaa. Pääsääntönä voi kuitenkin pitää, että kuunnellaan kaikkia tilanteen osapuolia ja pyritään löytämään sellainen ratkaisu tai kompromissi tilanteeseen, jossa kaikki osapuolet voisivat edelleen osallistua Patinan toimintaan ja tapahtumiin. Jos ei ole tiedossa kuin yksi tilanteen osapuoli, silloin keskustellaan vain hänen kanssaan. Tilanteen osapuolten kanssa voi keskustella yksin tai pyrkiä saamaan heidät keskustelemaan asiasta myös samaan aikaan.

Pyritään olemaan kolmas ja puolueeton osapuoli. Pyritään luomaan rauhallinen ja turvallinen keskusteluilmapiiri neutraalissa paikassa, esimerkiksi yliopistolta voi varata maksutta tiloja, joissa keskustelutilaisuuden voi pitää. Kuunnellaan kaikkien puheenvuorot ja pidetään huolta, että kaikki saavat äänensä kuuluviin. Pyritään pitämään oma toiminta ja keskustelu rakentavana, mutta otetaan huomioon, että tilanteiden selvittäminen voi herättää osapuolissa vahvojakin tunnereaktioita. Esim. henkistä

väkivaltaa ja uhkailuja ei kuitenkaan tarvitse sietää kenenkään, vaan tilaisuuden saa päättää siihen ja uudelleenarvioida tilanteen toimenpiteitä.

Jos et tuntuu siltä, että tilanne on yli oman osaamisesi tai jaksamisesi, voit pyytää apua esimerkiksi TREYn tai yliopiston häirintäyhdyshenkilöiltä. Ilmoita siitä kuitenkin ensin tilanteen osapuolille.

Mitä tilanteen selvittämisessä voi kysyä?

Miten tilanne mielestäsi meni? / Kerro oma versiosi tapahtumista.

Minkälaisia tunteita tilanne sinussa herättää?

Miten haluat, että tilanteeseen puututaan? Minkälaisen ratkaisun haluat tilanteeseen?

Omasta jaksamisesta huolehtiminen

Häirintä- ja kiusaamistilanteiden selvittäminen on henkisesti uuvuttavaa. Pidä huolta omasta jaksamisestasi ja mielenterveydestäsi parhaaksi katsomallasi tavalla. Jos jokin tilanne on oman osaamisesi tai jaksamisesi yläpuolella, pyydä apua esimerkiksi TREYltä tai yliopistolta. Muista kuitenkin pitää tapaukset täysin anonyymeinä, äläkä vie mitään asioita eteenpäin selvitettäväksi ilman ilmoittajan suostumusta.

Tarvittaessa hakeudu terveydenhuollon piiriin, ota esimerkiksi yhteyttä YTHS:ään.